

Checklista för en hotad skola

Skolbyggnaden

1. Hyreskostnad. Hur är den beräknad - schablon eller verkliga drift- och kapitalkostnader? Är hyran marknadsmässig för orten?
2. Kan skollokalerna säljas? Prisnivå? Kommer kommunen att betala driftbidrag till de nya ägarna?
3. Behöver den nuvarande skolan byggas om för att kunna användas i framtiden? Kostnad?
4. Behöver den skola dit eleverna eventuellt ska flyttas, den "nya skolan", byggas om eller byggas till? Hur är den kostnaden beräknad?
5. Kan lokalkostnaderna minska genom att;
 - lokalerna hyrs ut till annat än kommunal verksamhet. Tänkbar intäkt?
 - lokalerna samutnyttjas av olika kommunala förvaltningar?
 - nya verksamheter i skolan sommartid ex vandrarhem, lägerskola etc.?
6. Kan driftkostnaderna reduceras?

Skolskjutsar

1. Vad kostar skolskjutsarna idag?
2. Finns det samordningsvinster att göra utifrån elevernas nuvarande skolskjutsar, till exempel koncentration till färre dagar?
3. Kan skolskjutsar överföras till linjetrafik?
4. Kan ett förändrat schema påverka resekostnaderna?
5. Vilka blir de extra kostnaderna för att skjuta eleverna till den "nya" skolan?
6. Hur mycket längre restid får eleverna till den "nya" skolan? Hur ska man värdera restiden?
7. Vilka miljöeffekter ger de ökade resorna upphov till?
8. Kan skolskjutsfrågan lösas på något annat sätt?

Personal

1. Nuvarande personalkostnader?
 2. Vilka personalminskningar kan göras vid en nedläggning?
 3. Hur kommer dessa förändringar att påverka personalsituationen vid den "nya"skolan?
 4. Om personal måste sägas upp, hur många kan antas lämna kommunen?
 5. Hur kommer skatteutjämningsbidrag och skatteintäkter att påverkas?
- 37

Skolmåltider

1. Vilken är den genomsnittliga kostnaden för skolmåltider i kommunen?
2. Vilken är kostnaden för den aktuella skolan?
3. Finns det underlag för att laga fler portioner än idag och sälja dessa till externa kunder? Vilka nettobesparingar kan det innebära?
4. Kan maten köpas externt? Till vilket pris?

Organisation, pedagogisk kvalitet och social miljö

1. Samordning med annan pedagogisk verksamhet, t ex Komvux, fritidshemsverksamhet?
2. Utveckling av arbetsorganisationen, t ex arbetslag?
3. Finns det skillnader i förutsättningarna för undervisning vid "gamla" och "nya" skolan? Har någon av skolorna unika resurser? Hur kan de värderas?
4. Hur ser personalbemanningen ut? Är all personal behörig? Finns erforderlig stödpersonal att tillgå?
5. Vilka pedagogiska vinster finns att få vid en större respektive mindre skola?
6. Vad anser personal, föräldrar och elever om respektive skolas pedagogiska kvalitet och sociala miljö?
7. Finns det någon särskild pedagogisk inriktning vid någon av skolorna?

38

Utrustning

1. Vad skiljer i utrustning mellan "nya" och "gamla" skolan?
2. Hur ser möjligheterna till datakommunikation ut? Vilka utbyggnadsplaner finns?
3. I vilken grad används utemiljön som en resurs i utbildningen?

Kultur/historia

1. Vilka är fördelarna med att vara kvar på "hemorten"?
2. Vilka är fördelarna med att byta miljö?
3. Används hembygden med dess specifika tillgångar och problem i undervisningen? I elevernas arbeten?
4. Finns personer i bygden som kan tillföra undervisningen särskilda kvaliteter?

Motor för bygdeutveckling

1. Vad betyder skolan för bygden idag? Kan skolans roll utökas?
2. I vilken omfattning används skolan kvällstid?
3. Finns det alternativa samlingslokaler?
4. Finns det företag i bygden som är beroende av skolan för att rekrytera arbetskraft?

39

Skolans betydelse för annan samhällsservice

1. Hur mycket handlar skolan i den lokala affären? Hur stor är affärens totala omsättning?
2. Kommer den nuvarande skolskjutsentreprenören att påverkas vid en eventuell nedläggning?
3. Hur påverkas de allmänna kommunikationerna?
4. Förutom skolpersonalen, hur många personer har någon del av sina inkomster från skolan och dess verksamhet? Omräknat till årsarbetstillfällen? Vilka möjligheter har dessa personer att ersätta inkomstbortfallet om skolan läggs ner?
5. Hur påverkas barnomsorgen på orten vid en nedläggning?
6. Finns äldreboende eller liknande som i dag köper mat från skolan eller använder sig av skolans resurser på annat sätt? Vilka konsekvenser får en nedläggning för dem?

Elevunderlag

1. Hur ser, enligt befintlig statistik, elevantalet ut i dag och hur ser utvecklingen ut de närmaste åren?
2. Finns lokal kunskap om familjer som planerar att flytta in eller ut inom de närmaste åren?
3. Om det finns kapacitetsproblem på andra skolor i kommunen, vilka skulle de ekonomiska konsekvenserna bli av att flytta elever till byskolan? Finns möjlighet att undersöka intresset hos tätortsfamiljer att låta barnen gå i en mindre skola?

Frivilliga insatser

1. Finns det insatser som föräldrar och andra bybor skulle kunna stå till tjänst med?
2. Vilket värde kan dessa insatser bedömas ha?

Samarbete/utbyte

1. Vilket utbyte med andra skolor har den "gamla" respektive den "nya" skolan?
2. Finns möjlighet att, via besök eller IT, använda sig av andra skolors lärare? Har byskolan något att erbjuda andra skolor?

Statligt stöd för merkostnad för glesbygdsskolor

1. Hur många glesbygdsskolor har kommunen?
2. Beräkna kostnaden förvaltnings-, kommunal-, och samhällsekonomiskt.

Frågeställningarna är hämtade ur *Hur kan glesbygdsskolor värderas?* av Jörgen Lithander och Joacim Möhlhoff.

Den kan beställas från Arbetslivsinstitutet, Box 601, 832 23 Frösön.
Telefon 063-55 13 00.